

Sygnatura akt VI Ka 814/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **29 listopada 2019** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący sędzia Małgorzata Peteja-Żak

Protokolant Aleksandra Pawłowska

przy udziale Tomasza Międlara Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Z.

po rozpoznaniu w dniach 08 listopada 2019 r. i 29 listopada 2019 r.

sprawy

1. **G. S.** ur. (...) w K.

syna S. i C.

oskarżonego z art. 279 § 1 kk, art. 178b kk

2. **J. W.** ur. (...) w I.

syna S. i Z.

oskarżonego z art. 279 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrzu

z dnia 24 maja 2019 r. sygnatura akt II K 531/19

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk, art. 440 kpk i art. 624 § 1 kpk

1. uchyla punkt 5, 6 oraz 7 i 8 zaskarżonego wyroku w odniesieniu do oskarżonego J. W. i sprawę o czyny zarzucone oskarżonemu J. W. w punktach od I – IV aktu oskarżenia przekazuje Sądowi Rejonowemu w Zabrzu do ponownego rozpoznania;

2. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

3. zwalnia oskarżonego G. S. od zapłaty kosztów sądowych postępowania odwoławczego, obciążając wydatkami Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 814/19

UZASADNIENIE WYROKU

z dnia 29 listopada 2019r.

(w części uchylającej zaskarżony wyrok)

Sąd Rejonowy w Zabrzu wyrokiem z dnia 24 maja 2019r., wydanym w trybie art. 335 § 2 kpk, w sprawie o sygn. II K 531/19, uznał oskarżonego J. W. za winnego popełnienia czterech przestępstw z art. 279 § 1 kk, polegających na tym, że:

I w dniu 15 stycznia 2019r. w Z., działając wspólnie i w porozumieniu z G. S. oraz z inną ustaloną osobą oraz z innymi nieustalonymi osobami, po uprzednim pokonaniu zabezpieczeń dokonali zaboru w celu przywłaszczenia pojazdu marki S. (...) o nr rej. (...) wartości 70.000 zł. na szkodę Urzędu Miejskiego w Z.,

II w okresie między 17 września 2018r. a 31 października 2018r. w miejscowości W. działając wspólnie i w porozumieniu z G. S. oraz z innymi nieustalonymi osobami po uprzednim pokonaniu zabezpieczeń dokonali zaboru w celu przywłaszczenia pojazdu marki A. (...) o numerze VIN (...) o wartości 42.000 zł. na szkodę M. G. (1),

III w okresie między 14 grudnia 2018r. a 15 grudnia 2018r. w T. działając wspólnie i w porozumieniu z G. S. oraz z innymi nieustalonymi osobami po uprzednim pokonaniu zabezpieczeń dokonali zaboru w celu przywłaszczenia pojazdu marki A. (...) o nr rej. (...) powodując straty w wysokości 38.000 zł. na szkodę M. i A. H.,

IV w nocy z dnia 21 grudnia 2018r. na 22 grudnia 2018r. w B., działając wspólnie i w porozumieniu z G. S. oraz z innymi nieustalonymi osobami, po uprzednim pokonaniu zabezpieczeń dokonali zaboru w celu przywłaszczenia pojazdu marki S. (...) o nr rej. (...) powodując straty w wysokości 35.000 zł. na szkodę A. G.,

przy przyjęciu konstrukcji ciągu przestępstw i za to na mocy art. 279 § 1 kk w zw. z art. 90 § 1 kk skazał go na jedną karę 3 lat pozbawienia wolności.

Na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczył oskarżonemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 22 stycznia 2019r. godz. 17:45 do dnia 15 kwietnia 2019r. Godz. 15:20.

Na mocy art. 46 § 1 kk orzekł obowiązek wobec obu oskarżonych (w tym także G. S.) solidarnego naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonych stosownych kwot pieniężnych, a także zasądził od oskarżonego koszty sądowe.

Od niniejszego wyroku apelację wywiódł Prokurator, zaskarżając wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze, na niekorzyść oskarżonego, formułując zarzut obrazy prawa materialnego z art. 91 § 1 kk polegającą na niezastosowaniu w podstawie wymiaru kary w punkcie 5 wyroku pomimo ustalenia, że oskarżony dopuścił się popełnienia czterech przestępstw z art. 279 § 1 kk w krótkich odstępach czasu, z wykorzystaniem takiej samej sposobności, zanim zapadł pierwszy wyrok chociażby nieprawomocny co do któregośkolwiek z tych przestępstw, a więc zachodzą przesłanki do przyjęcia popełnienia ciągu czterech przestępstw.

Stawiając taki zarzuty wniósł o wyeliminowanie w punkcie 5 wyroku przepisu art. 90 § 1 kk i zastąpienie go przepisem art. 91 § 1 kk.

Sąd Okręgowy stwierdził, co następuje:

Apelacja Prokuratora okazała się zasadna na tyle, że w następstwie jej wywiedzenia konieczne stało się uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej oskarżonego J. W. niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów i przekazanie sprawy o czyny zarzucane temu oskarżonemu w punktach I – IV aktu oskarżenia Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Z treści art. 433 § 1 kpk wynika, że Sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach zaskarżenia, a jeżeli w środku odwoławczym zostały wskazane zarzuty stawiane rozstrzygnięciu - również w granicach podniesionych zarzutów, uwzględniając treść art. 447 § 1-3 kpk, a w zakresie szerszym w wypadkach wskazanych w art. 435 kpk, art. 439 § 1 kpk, art. 440 kpk i art. 455 kpk. Natomiast przepis art. 440 kpk jasno wskazuje, że jeżeli utrzymanie orzeczenia w mocy byłoby rażąco niesprawiedliwe, podlega ono, niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów, zmianie na korzyść oskarżonego albo w sytuacji określonej w art. 437 § 2 kpk uchyleniu. Podnieść przy tym należy, że każdą podstawę odwoławczą (art. 438 kpk) Sąd może uwzględnić z urzędu, jeśli byłaby ona przyczyną wydania

rażąco niesprawiedliwego orzeczenia, przy czym przepis art. 440 kpk, uprawniający Sąd do zmiany lub uchylecia orzeczenia na korzyść oskarżonego, niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów (w wypadku rażącej niesprawiedliwości), dotyczy jedynie jednak orzeczenia, które przynajmniej w części zostało zaskarżone zwykłym środkiem odwoławczym. W niniejszej sprawie konieczne stało się więc sięgnięcie po przepis art. 440 kpk i uchylenie orzeczenia w części dotyczącej oskarżonego J. W., gdyż jego utrzymanie w mocy byłoby rażące niesprawiedliwe.

Analiza akt sprawy wskazuje, iż w sprawie tej doszło do rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenia przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 343 § 7 kpk w zw. z art. 335 § 2 kpk, polegającego na uwzględnieniu wniosku Prokuratora o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy, a w następstwie wydanie wyroku skazującego J. W. za cztery przestępstwa z art. 279 § 1 kk w sytuacji, gdy w toku postępowania przygotowawczego przyznał się on do popełnienia pięciu zarzucanych mu czynów tak kwalifikowanych, składając wniosek o wydanie na posiedzeniu wyroku skazującego i orzeczenie za nie przy zastosowaniu art. 91 § 1 kk jednej kary 3 lat pozbawienia wolności, obowiązku (solidarnego) naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonych, przepadku dowodów rzeczowych oraz poniesienia kosztów procesu.

W orzecznictwie niezmiennym pozostaje stanowisko, zgodnie z którym Sąd orzekający w trybie art. 343 kpk jest zobowiązany do zbadania wniosku Prokuratora pod względem formalnym, przeanalizowania przesłanek wymienionych w art. 335 § 2 kpk, jeśli wniosek został złożony na tej podstawie oraz skontrolowania zgodności propozycji zawartych we wniosku z przepisami obowiązującego prawa materialnego (tak m. in. wyroki SN z 24 I 2019r., II KK 10/19, Lex nr 2610286, z 20 IV 2017r., II KK 112/17, Lex nr 2278306, z 14 VII 2016r., III KK 221/16, Lex nr 2071128, z 4 II 2016r., IV KK 366/15, Lex nr 1974082). Fakt zawarcia „porozumienia” pomiędzy Prokuratorem a oskarżonym, którego skutkiem jest złożenie wniosku o wydanie wyroku bez przeprowadzania rozprawy, nie zwalnia w żadnej mierze Sądu z realizacji ciążących na nim obowiązków. Nie czyni tego także zgoda oskarżonego na wydanie orzeczenia we wskazanym trybie, o ustalonej między stronami postępowania sądowego treści. Zgodnie z obowiązującymi regulacjami niezgodność wniosku złożonego w trybie art. 335 § 2 kpk z wymaganiami procesowymi bądź z obowiązującym prawem materialnym pociąga za sobą, stosownie do art. 343 § 7 kpk, konieczność rozpoznania sprawy na zasadach ogólnych, chyba że zgodnie z art. 343 § 3 kpk Sąd uzależni uwzględnienie wniosku od dokonania w nim przez Prokuratora wskazanej przez siebie zmiany, zaakceptowanej przez oskarżonego.

Z lektury akt sprawy wynika, że:

- w dniu 7 marca 2019r. podejrzanemu J. W. ogłoszono dwa postanowienia o uzupełnieniu zarzutów, w którym pierwsze (z 15 lutego 2019r.) obejmowało 4 zarzuty popełnienia czynów z art. 279 § 1 kk (odpowiednio na szkodę Urzędu Miejskiego w Z., M. G. (1), D. L., M. i A. H.), a kolejne (z 14 marca 2019r.) już pięć zarzutów popełnienia czynów tak kwalifikowanych (ostatni na szkodę A. G.) – k. 554-556;
- podejrzany w dniu 7 marca 2019r. złożył wyjaśnienia, w których przyznał się do popełnienia czynów z punktu 2 i 3 (tj. na szkodę M. G. (1) i D. L.) – k. 557-559;
- w dniu 18 marca 2019r. podejrzany J. W. przyznał się do wszystkich zarzucanych mu czynów i wyraził chęć dobrowolnego poddania się karze bez rozprawy i orzeczenie wobec niego za czyny objęte zarzutami od I do V, przy zastosowaniu art. 91 § 1 kk, kary 3 lat pozbawienia wolności, obowiązku solidarnego naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonych, przepadku dowodów rzeczowych oraz poniesienia kosztów procesu – k. 657-659, 670;
- postanowieniem z dnia 19 marca 2019r., zatwierdzonym przez Prokuratora 29 marca 2019r., postępowanie m. in. przeciwko J. W., podejrzanemu o przestępstwo z art. 279 § 1 kk, popełnione na szkodę D. L., wyłączono do odrębnego postępowania, rejestrując je pod nową sygnaturą; sprawa o ten czyn (zarzucany dotychczas w punkcie 3 wspomnianych wyżej postanowień) została zakończona skierowaniem w dniu 29 kwietnia 2019r. aktu oskarżenia do Sądu Rejonowego w Zabrze, który w dniu 4 października 2019r. wydał wyrok skazujący m. in. J. W. za ten tylko czyn – k. 1110-1111, 1122-1123;

- w niniejszej sprawie akt oskarżenia wraz z wnioskiem Prokuratora w trybie art. 335 § 2 kpk wpłynął do Sądu Rejonowego w Zabrze w dniu 3 kwietnia 2019r., w którym oskarżonemu J. W. zarzucono popełnienie 4 przestępstw z art. 279 § 1 kk (odpowiednio popełnionych na szkodę Urzędu Miejskiego w Z., M. G. (1), M. i A. H., A. G.), przy czym Prokurator wniósł o orzeczenie na mocy art. 279 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk uzgodnionej z oskarżonym za czyny stanowiące ciąg przestępstw kary (łącznie) 3 lat pozbawienia wolności, solidarnego obowiązku naprawienia szkody pokrzywdzonym, przepadku dowodów rzeczowych oraz zasądzenia kosztów procesu – k. 765-767, 770;

- na posiedzenie w dniu 24 maja 2019r. nie stawili się oskarżony ani jego obrońca z wyboru; Sąd Rejonowy w Zabrze na podstawie art. 343 § 6 kpk w zw. z art. 335 § 2 kpk postanowił uwzględnić wniosek o wydanie wyroku bez przeprowadzenia rozprawy, uznając za ujawnione bez odczytywania poszczególne dowody; w konsekwencji wyrokiem z dnia 24 maja 2019r., sygn. akt II K 531/19, Sąd uznał J. W. za winnego popełnienia zarzucanych mu czterech czynów i wymierzył za nie, przy przyjęciu konstrukcji ciągu przestępstw, jedną karę 3 pozbawienia wolności – k. 918-920.

Obowiązkiem Sądu orzekającego w I instancji w trybie art. 343 kpk w zw. z art. 335 kpk było dokonanie kontroli wniosku Prokuratora zarówno pod względem formalnym, jak i merytorycznym. Kontrola ta powinna obejmować nie tylko okoliczności popełnienia przestępstwa, ale także kwestię zgodności wniosku o wymierzenie określonej kary ze stanowiskiem oskarżonego oraz zgodność propozycji zawartych we wniosku z przepisami obowiązującego prawa materialnego i procesowego. Niezgodność wniosku z treścią tych uzgodnień bądź przepisów pociąga za sobą niemożność jego uwzględnienia, a to z kolei skutkuje koniecznością rozpoznania sprawy na zasadach ogólnych. Innymi słowy, Sąd przed uwzględnieniem wniosku i wydaniem wyroku w ramach przeprowadzanej kontroli wniosku miał obowiązek sprawdzić czy przedłożone przez Prokuratora propozycje pozostają w zgodzie z uprzednimi ustaleniami stron, a także czy nie pozostają w sprzeczności z obowiązującymi przepisami prawa materialnego i procesowego. Niezgodność wniosku z treścią dokonanego wcześniej uzgodnienia ze sprawcą, a przez to jego wadliwość, skutkuje niemożliwością jego uwzględnienia, co rodzi konieczność postąpienia zgodnie z treścią art. 343 § 7 kpk i rozpoznania sprawy na zasadach ogólnych, z równoczesnym dokonaniem przez Prokuratora czynności określonych w art. 333 § 1 i 2 kpk.

Sytuacja taka zachodziła w niniejszej sprawie. Wyrokujący w sprawie Sąd nie dostrzegł, że uwzględnienie wadliwego wniosku Prokuratora doprowadziło do wydania orzeczenia skazującego oskarżonego J. W. za cztery zarzucane mu przestępstwa z art. 279 § 1 kk, z równoczesnym wymierzeniem mu (przy zastosowaniu art. 91 § 1 kk) jednej kary pozbawienia wolności, jednak w rozmiarze uzgodnionym między Prokuratorem a oskarżonym za pięć zarzucanych mu wcześniej czynów (w tym za czyn popełniony na szkodę obywatela Niemiec D. L.). Tymczasem wyrokiem z dnia 4 października 2019r., sygn. akt II K 617/19, J. W. został uznany za winnego popełnienia czynu z art. 279 § 1 kk, popełnionego w nocy z 1 na 2 stycznia 2019r. w Z., wspólnie i w porozumieniu z innymi ustalonymi osobami na szkodę D. L., za który to czyn wymierzono mu karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 2 lat.

W tej sytuacji decyzja Sądu Rejonowego o rozpoznaniu sprawy na posiedzeniu i uwzględnieniu w trybie art. 343 § 6 kpk w zw. z art. 335 § 2 kpk wniosku o wydanie wyroku bez przeprowadzenia rozprawy, przy niezastosowaniu się do wymogów określonych przepisami art. 335 § 2 kpk i art. 343 § 7 kpk spowodowała, że zaskarżone orzeczenie dotknięte jest rażącym naruszeniem prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść wyroku z uwagi na uwzględnienie porozumienia zawartego pomiędzy stronami (vide k. 658-670), a odnoszącego się do wymierzenia kary za pięć przestępstw kradzieży z włamaniem z równoczesnym przypisaniem oskarżonemu sprawstwa czterech czynów. Z tego względu konieczne stało się uchylenie punktów 5, 6 oraz 7 i 8 zaskarżonego wyroku w odniesieniu do oskarżonego J. W. i przekazanie sprawy o czyny zarzucane mu w punktach I – IV aktu oskarżenia do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Zabrze, który przy ponownym jej rozpoznawaniu weźmie pod uwagę poczynione spostrzeżenia i przeprowadzi postępowanie w zgodzie z obowiązującym prawem. Będzie miał zatem także i na uwadze stanowisko oskarżonego prezentowane na rozprawie apelacyjnej, zwłaszcza gdy idzie o stawiany mu zarzut popełnienia czynu na szkodę Urzędu Miasta w Z..

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak na wstępie.